

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ СКОТАРСТВА З ВРАХУВАННЯМ ГЕОГРАФІЧНИХ ЗАЗНАЧЕНЬ

Ковальчук О.Д., к.е.н., доцент, докторант,
Житомирський національний агроекологічний університет*

Виробництво та реалізація сільськогосподарської продукції, розширення її асортименту для досягнення кращого балансу між попитом і пропозицією відіграють важливу роль в економіці будь-якої країни і тому популяризація географічних зазначень продукції є важливою складовою посилення конкурентних позицій вітчизняних товаровиробників. У практиці ЄС визначено два різних типи

---

* Науковий консультант – Зінчук Т.О., д.е.н., професор

географічного зазначення: захищені зазначення походження (PDO) та захищені географічні назви (PGI). Відповідна продукція повинна мати зв'язок між її властивостями і географічним походженням та відповідати чітко визначеним критеріям, викладеним у технічних умовах. Позначення місця походження та географічні назви повинні бути зареєстровані на рівні Співтовариства. Протягом 2010-2012 рр. частка експорту зазначених товарів у загальному обсязі експорту України до країн-членів ЄС щорічно зростала й становила, в середньому, 20,5% [1]. Це свідчить про значну перспективність даного напрямку зовнішньоекономічної діяльності для нашої держави.

Базові стандарти для визнання та захисту основних об'єктів інтелектуальної власності встановлює «Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності» (TRIPS - Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights), що адмініструється Світовою організацією торгівлі (СОТ) і прийнята під час Уругвайського раунду Генеральної угоди по тарифам та торгівлі (ГАТТ) у 1994 р.

Загальні вимоги щодо етикетування сільськогосподарської продукції та продуктів харчування в ЄС визначені Директивою 2000/13/ЄС Європейського Парламенту і Ради від 20.03.2000 р. «Про наближення законодавств держав-членів щодо етикетування, презентації та реклами продуктів харчування» [2].

Основними нормативними документами з досліджуваного питання є Регламент (ЄС) №1151/2012 від 21.11.2012 р. «Забезпечення якості сільськогосподарської продукції та продуктів харчування» [3]; Регламент Ради (ЄС) № 510/2006 від 20.03.2006 р. «Про захист географічних зазначень та позначень походження сільськогосподарської продукції та продуктів харчування» [4] та Регламент Комісії (ЄС) № 1898/2006 від 14.12.2006 р., що встановлює докладні правила виконання вищезгаданого. Слід зазначити, що вищезазначені норми не стосуються вина і алкогольних напоїв (за виключенням винних оцтів). Дані питання регулюються Регламентами Ради (ЄС) № 110/2008 та № 1308/2013.

Відповідно до Регламенту № 510/2006 «зазначення походження» (PDO - Protected Designation of Origin) означає назву регіону, певне конкретне місце або, у виняткових випадках, країну, що використовуються для опису сільськогосподарської продукції або продуктів харчування, які походять з цього регіону, певного конкретного місця або країни; якості або властивостей, які вони мають значною мірою або виключно завдяки певному *географічному середовищу з притаманними йому природними і людськими факторами та виробництвом*,

обробка і підготовка яких відбувається на певній визначеній географічній території.

«Географічне зазначення» (PGI - Protected Geographical Indication) означає назву регіону, певне конкретне місце або, у виняткових випадках, країну, що використовуються для опису сільськогосподарської продукції або продуктів харчування, які походять з цього регіону, певного конкретного місця або країни; які мають особливу якість, репутацію або інші характеристики властиві цьому географічному походженню і виробництво та/або обробка та/або підготовка яких відбувається на певній географічній території. Таким чином, позначення PGI означає, що лише виробництво конкретного виду продукції належить певній географічній території, а підготовка, обробка (упаковка та інші складові) – можуть відбуватись і на інших територіях.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що набуття прав на географічні зазначення виконує важливу функцію охорони однієї з розпізнавальних властивостей продукції, завдяки яким виробники досягають успіху на ринку. Географічне зазначення є дієвим інструментом, який використовується в стратегічному плані підприємствами і країнами багатьма способами. Спосіб використання географічних зазначень змінюється і розширюється по мірі того, як змінюється суспільство, виробництво товарів і технологія.

Сучасний споживач все більше значення приділяє якості м'ясо-молочної продукції, що частково можливо забезпечити за рахунок зазначення її географічного походження. При широкому асортименті продукції та активному впливові реклами інформація щодо походження продукції може мати вирішальний вплив. Просування продуктів із певними властивостями (тобто географічне зазначення продукції) може принести значну користь сільській економіці, зокрема, і найменш сприятливим віддаленим областям, завдяки підвищенню прибутків фермерів та утриманню сільського населення у цих областях. Використання географічних знаків та покажчиків місць походження м'ясо-молочної продукції повинно забезпечувати добросовісну конкуренцію між виробниками та укріплювати довіру споживачів до продукції.

Література.

1. ЄС: зміни правил щодо зазначень на продукції // Відомості країн-членів СОТ. Інформ. бюлетень. – 2013. – № 28. – С. 2-4

2. Directive 2000/13/EC of the European Parliament and of the Council of 20 March 2000 on the approximation of the laws of the Member States relating to the labeling, presentation and advertising of foodstuffs // Official Journal L 109 , 06/05/2000 P. 0029 – 0042

3. Regulation (EU) No 1151/2012 of the European Parliament and of the Council of 21 November 2012 on quality schemes for agricultural products and foodstuffs // Official Journal L 343, 14.12.2012, p. 1–29

4. Council Regulation (EC) No 510/2006 of 20 March 2006 on the protection of geographical indications and designations of origin for agricultural products and foodstuffs // Official Journal L 335M, 13.12.2008, p. 213–250 (MT)